

Risikovurdering og handlingsplan, seksuelle overgrep i barnehagen

Handlingsplanen tar utgangspunkt i en risikovurdering vi har hatt. Vurderingen er tatt for å minimalisere muligheten for seksuelle overgrep i barnehagen.

Det er litt vanskelig å vurdere risiko siden det er umulig å sette seg inn i hvordan en overgriper tenker. Er f.eks. nakne barn en større risiko enn påkledde? Er bleieskift/stell en mer utsatt situasjon enn å være alene med ei gruppe barn ute eller på et lekerom?

Vi har prøvd så godt vi kan å lage en oversikt:

I utgangspunktet er ikke voksne alene med barn uten at dette er avtalt. Den som er alene med barn skal hele tiden være forberedt på at kollegaer kan observere vedkommende, og det skal kommuniseres at man går inn i en situasjon der man blir alene med barn. Vi gjør ikke dette for å "overvåke" hverandre, men for å trygge barna. Samtidig anser personalet det som en fordel å ha en åpenhetskultur slik at man slipper uberettigede mistanker.

Tiltakene må hele tiden avveies mot barns naturlige forhold til egen kropp. Vi skal lære dem å være stolte av kroppen sin, av at de har en kropp som kan greie mange oppgaver. Samtidig skal vi lære dem en viss grad av bluferdighet.

Personalet skal være generelt oppmerksomme hvis en kollega mer systematisk søker å være alene med ett eller flere barn, og rapportere dette til overordnede.

Hvis man får mistanke om seksuelle overgrep, skal dette meldes umiddelbart til daglig leder som igjen anmelder forholdet til Politiet og sender melding til Barnevernstjenesten. I følge Barnehageloven skal barnehagen gi opplysninger uten hinder av taushetsplikt.

Daglig leder varsler styret og barnehagesjefen, og iverksetter tiltak. Tiltakene gjøres i samråd med politi, styret og kommunens barnehagesjef.

Aktivitet	Risiko	Tiltak
Klesskift	Liten i den vanlige hverdagen. Større risiko når alle er ute, og en voksen går alene med et barn inn for å skifte.	Innsyn til rommet. Skifting skjer i garderoben for dem som ikke bruker bleie (åpent). Hvis en går alene inn med barn for å skifte, varsles en kollega først. Noen foreldre ønsker ikke at deres barn skal skifte klær så andre ser det (ikke like naturlig i alle kulturer). Rutiner for dette avtales i det enkelte tilfelle.
Bleieskift og toalett	Liten i den vanlige hverdagen. Større hvis man er alene inne eller på tur.	Innsyn i rommet, døra står på gløtt. Hvis døra må være lukket (lukt/intimitet), varsler man en kollega først.

		Utføres av personale som barnet er trygt på. I Stordalshallen (og lignende) skal dodøra stå åpen/på gløtt så langt det er mulig. På tur i skogen sier man fra til en kollega at man skal stelle/følge på do.
Soving	Risiko hvis barn sover inne på madrass med tilsyn av en voksen	Barn sover i vogn
Seksuell lek/utforsking av kropper	Barn er naturlig nysgjerrige på hverandres kropper, og det må de få lov til å være. Kan være risiko for at barn blir for intime med hverandre.	Personalet observerer hele tiden, både ute og inne. Snakker med barna om hvor grensen går – lære å si "vil ikke" hvis de ikke liker leken.
På turer	Liten på de fleste turer, større på turer der barn deles i grupper og blir alene med en voksen. Turer ut av barnehagen med en voksen og noen barn, foregår stort sett i det offentlige rom (eks bibliotek), og vi anser risikoen liten her.	Tett kommunikasjon mellom de voksne slik at alle vet hvor alle er, husk å si fra hvis man følger et barn på do.
Måle temperatur	Risiko hvis man måler i baken.	Vi måler ikke temperatur i baken.
Påkledning	Vurderingssak i det enkelte tilfelle.	I leken har barn på seg minimum t-skjorte og shorts. Ved bading har de bare på seg truse, men får på trøye når de beveger seg bort fra badeleken. Vi oppfordrer foreldrene til at jentene også bruker shorts, ikke bare truse og skjørt (skjørt er også upraktisk i uteleken). Vassing i fjæra: minimum truse, men som regel også t-skjorte for å skjerme mot sol og lettere ha oversikt (vises bedre med t-skjorte på). Barn skal ikke bruke body når de er sluttet med bleie. Jentene skal ikke gå ute i bare "BH"/kort topp (for øvrig et helt

		unødvendig plagg), men ha skjorte utenpå. (Det beste er å ikke ha bare skuldre på sommeren pga sola)
Lek inne	Risiko hvis en voksen blir lenge på et rom uten innsyn.	Vindu i dører til lekerom, dører på gløtt, aksept fra personalet at man observerer hverandre.
Hemmeligheter	Det finnes gode og dårlige hemmeligheter.	I barnehagen skal ikke barn ha hemmeligheter for de voksne (viktig også ift mobbing). Snakke med barna om å dele hemmeligheter med en voksen. Barnet kan alltid fortelle Mamma og Pappa hemmeligheter.
Fotografering	Risikoen for uønsket fotografering er rimelig stor i dagens samfunn	Det skal ikke tas nakenbilder av barn. Personalet skal være bevisst på "posering" – ta bilder av barna i naturlige situasjoner. Personalet skal ikke ta bilder av barna med sin private telefon, barnehagens telefoner brukes til dette. Rapporterer øyeblikkelig til overordnet hvis man oppdager at utenforstående fotograferer. Minne foreldre på at det ikke er lov å legge ut bilder av andres barn på nett. Fint hvis foreldre avtaler seg imellom om evt fotografering av barnas venner.
Når en voksen <u>jevnlig søker</u> å være alene med barn	Kan være stor risiko, hvorfor ønsker vedkommende å være alene med barna?	Sette pedagogiske mål for aktiviteten, samtale med vedkommende, minne om denne handlingsplanen – "storebror seg deg" uten at vi skal bli paranoide.